

Nr 10.

Godkänd i första kammaren den 14 juni 1916.

Godkänd i andra kammaren den 14 juni 1916.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtanden nr 17, 35, 52 och 53 samt memorial nr 19, 48, 56 och 57.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, får riksdagen härmed anmäla följande beslut.

A. Det civila pensionsväsendet.

1:o) Uti den till riksdagen den 14 januari innevarande år avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i första punkten under tionde huvudtiteln föreslagit riksdagen att höja det under riksstatens tionde huvudtitel å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare med 200,000 kronor till 1,900,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 14 saml. 10 häft. (Nr 10.)

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och har alltså höjt det under tionde huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare med 200,000 kronor till 1,900,000 kronor.

2:o) I punkterna 2 och 3 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1917 under riksstatens tionde huvudtitel bevilja dels till förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt ett förslagsanslag å 31,000 kronor, dels ock till förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt ett anslag å 31,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har å extra stat för år 1917 under riksstatens tionde huvudtitel beviljat dels till förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt ett förslagsanslag å 31,000 kronor, dels ock till förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt ett anslag å 31,000 kronor.

3:o) I punkt 4 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels för beredande av delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa för de i den nya staten för Chalmers tekniska institut uppförda fem andra-lärarna ävensom verkstadsingenjören samt läraren i frihandsteckning, dels ock med anledning av inrättande vid institutet av en ny professur i oorganisk kemi jämte mineralogi och geologi öka det å riksstatens tionde huvudtitel under rubriken: bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. uppförda ordinarie anslaget från 144,554 kronor med 1,226 kronor till 145,780 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen medgivit, att dels för beredande av delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa för de i den nya staten för Chalmers tekniska institut uppförda fem andra-lärarna ävensom verkstadsingenjören samt läraren i frihandsteckning, dels ock med anledning av inrättande vid institutet av en ny professur i oorganisk kemi jämte mineralogi och geologi öka det å riksstatens tionde huvudtitel under rubriken: bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. uppförda anslaget från dess nuvarande belopp 144,554 kronor med 1,226 kronor till 145,780 kronor.

4:o) I en till riksdagen den 25 februari 1916 avlåten proposition, nr 101, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att beträffande delaktighetsbeloppet i dövstumläraernas pensionsanstalt för föreståndarinnan vid skolhemmet i Vänersborg för blinda dövstumma *Elisabeth Anrep-Nordin* må, under i övrigt föreskrivna villkor, gälla vad i sådant avseende är stadgat för kvinnlig föreståndare vid dövstumskola.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen medgivit, att beträffande delaktighetsbeloppet i dövstumläraernas pensionsanstalt för föreståndarinnan vid skolhemmet i Vänersborg för blinda dövstumma *Elisabeth Anrep-Nordin* må, under i övrigt föreskrivna villkor, gälla vad i sådant avseende är stadgat för kvinnlig föreståndare vid dövstumskola.

5:o) I punkt 5 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, under förutsättning att riksdagen beviljar medel till avlönande under år 1917 av en tredje lärare vid statens uppfostringsanstalt å Bona,

dels medgiva, att för tredjelärartjänsten vid anstalten måtte från och med år 1917 vinnas delaktighet i folkskolläraernas pensionsinrättning, såsom vore tredje läraren innehavare av ordinarie folkskollärartjänst,

dels bestämma,

att med delaktigheten i pensionsinrättningen skall följa skyldighet att inträda såsom delägare i folkskolläraernas änke- och pupillkassa,

att behöriga pensionsavgifter skola inom föreskrivna tider av uppfostringsanstaltens styrelse insändas till pensionsanstalterna med rätt för styrelsen att från anslag, som beviljats eller komma att beviljas till kost och beklädnad åt elever m. m., bestrida den avgift, som motsvarar vad skoldistrikt är skyldigt att gälda såsom pensionsavgift för lärartjänst, samt genom avdrag å tredje lärarens avlöning uttaga återstående avgift till pensionsinrättningen ävensom avgiften till änke- och pupillkassan, samt

att genom styrelsens försorg vederbörliga årsuppgifter skola i föreskriven ordning ingivas till pensionsinrättningens direktion,

dels ock ytterligare medgiva,

att tredje läraren vid uppfostringsanstalten må under den tid, delaktighet för tjänsten äger rum i nämnda pensionsanstalter, få beräkna tjänstår för pension såsom folkskollärare för den tid, han varit tredje lärare vid anstalten, samt

att tjänstgöring såsom tredje lärare vid anstalten må anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare vid folkskola såväl i avseende å rätt för sådan lärare att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande av ålderstillägg som i avseende å rätt för skoldistrikt att erhålla statsbidrag för hans avlönande.

Under erinran att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till avlönande under år 1917 av en tredje lärare vid statens uppfostringsanstalt å Bona har riksdagen, som icke funnit något att erinra mot nu föreliggande framställning, bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

6:o) I punkt 6 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren hos direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning *Per Johan Andersson Berling* må, därest han senast med utgången av juni 1916 avgår från sin tjänst, från och med månaden näst efter den, under vilken avgången äger rum, under sin återstående livstid från folkskollärarnas pensionsinrättning uppbära en årlig pension av 900 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen medgivit, att vaktmästaren hos direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning *Per Johan Andersson Berling* må, därest han senast med utgången av juni 1916 avgår från sin tjänst, från och med månaden näst efter den, under vilken avgången äger rum, under sin återstående livstid från folkskollärarnas pensionsinrättning uppbära en årlig pension av niohundra kronor.

7:o) I punkt 7 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att den hos direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning såsom vikarie tjänstgörande vaktmästaren *Carl Gustaf Emil Blomqvist* må, därest han vid den nuvarande tjänstinnehavarens avgång antages till ordinarie vaktmästare hos direktionen, för åtnjutande av löneförhöjning å vaktmästarbefattningen tillgodoräkna sig den tid, varunder han efter 1911 års ingång såsom vikarie uppehållit befattningen.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen medgivit, att den hos direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning såsom vikarie tjänstgörande vaktmästaren *Carl Gustaf Emil Blomqvist* må, därest han vid den nuvarande tjänstinnehavarens avgång antages till ordinarie vaktmästare hos direktionen, för åtnjutande av

löneförhöjning å vaktmästarbefattningen tillgodoräkna sig den tid, varunder han efter 1911 års ingång såsom vikarie uppehållit befattningen.

8:o) Uti punkt 9 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för bestridande av de extra pensionsavgifter, vilka på grund av § 8 i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning nu utgå eller till följd av de utav 1906 och 1907 årens riksdagar beslutade ändrade bestämmelser om delaktighetsbeloppen i nämnda inrättning komma att utgå, bevilja på extra stat för år 1917 under riksstatsens tionde huvudtitel ett förslagsanslag å 114,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för bestridande av de extra pensionsavgifter, vilka på grund av § 8 i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning nu utgå eller till följd av de utav 1906 och 1907 årens riksdagar beslutade ändrade bestämmelser om delaktighetsbeloppen i nämnda inrättning komma att utgå, beviljat på extra stat för år 1917 under riksstatsens tionde huvudtitel ett förslagsanslag å 114,000 kronor.

9:o) I punkt 10 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa under riksstatsens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 till förstärkande av det ordinarie anslaget: Bidrag till folkskollärarnas änke- och pupillkassa, ett anslag av 2,700 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har anvisat under riksstatsens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 till förstärkande av det ordinarie anslaget: Bidrag till folkskollärarnas änke- och pupillkassa, ett anslag av 2,700 kronor.

10:o) I anledning av en inom riksdagen väckt motion har riksdagen å extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 65,000 kronor att från och med den 1 januari 1917 utgå såsom understöd till sådana behövande folkskolläraränkor med eller utan barn, vilka från folkskollärarnas änke- och pupillkassa åtnjuta lägre pension än 300 kronor, och med sådant belopp, att pensionen och understödet för envar av dem komma att tillsammans utgöra 300 kronor.

11:o) I punkt 11 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å extra stat under tionde huvudtiteln för år 1917 uppföra ett förslagsanslag av 2,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande om-

ständigheter och antingen erhållit avsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor eller ock under år 1908 erhållit avsked med avkortad pension från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare, samt att i avseende å understödets storlek iakttages, att detsamma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans överstiga 500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen å extra stat under tionde huvudtiteln för år 1917 uppfört ett förslagsanslag av 2,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter och antingen erhållit avsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor eller ock under år 1908 erhållit avsked med avkortad pension från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare, samt att i avseende å understödets storlek iakttages, att detsamma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans överstiga 500 kronor.

B. **Det militära pensionsväsendet.**

12:o) I punkterna 12 och 13 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels höja det under riksstatens tionde huvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 124,239 kronor, med 4,109 kronor till 128,348 kronor, dels ock till förstärkande av det i 1916 års riksstat för samma ändamål uppförda anslag å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 4,109 kronor.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har riksdagen beslutit dels höja det under riksstatens tionde huvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 124,239 kronor, med 4,109 kronor till 128,348 kronor, dels ock till förstärkande av det i 1916 års riksstat för samma ändamål uppförda anslag å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 4,109 kronor.

13:o) I punkt 14 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under riksstatens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 anvisa ett förslagsanslag av 3,500,000 kronor, att användas

såväl till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att avstå de för året densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

Riksdagen har beslutit att under riksstatens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 anvisa ett förslagsanslag av 3,500,000 kronor, att användas såväl till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att avstå de för året densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

14:o) I punkt 15 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under riksstatens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 19,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt avskedade underofficerare och vederlikar vid armén i enlighet med de av Kungl. Maj:t med 1907 års riksdag bestämda grunder.

Riksdagen har med bifall till detta förslag under riksstatens tionde huvudtitel å extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 19,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt avskedade underofficerare och vederlikar vid armén i enlighet med de av Kungl. Maj:t med 1907 års riksdag bestämda grunder.

15:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »det riksdagen ville besluta, att före detta soldaten vid livkompaniet av kungl. Jönköpings regemente nr 58 *August Pol* må från och med den 1 januari 1916 ur Vadstena krigsmanshuskassa erhålla pension efter samma grunder, som om han tjänat för pensions erhållande föreskriven tid».

Enligt vad som framgår av utredningen i ärendet, är *Pol* visserligen icke berättigad att komma i åtnjutande av något underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, då han icke tjänat mer än omkring 23 år 6 månader och han icke för kroppsskada eller sjukdom från tjänsten avskedats. Riksdagen har emellertid i särskilda fall vid flera tillfällen i fråga om båtsmän, vilka icke tjänat därför föreskriven tid, förklarar berörda omständighet icke utgöra hinder för dem att komma i åtnjutande av pension. Enligt riksdagens mening föreligga i detta fall sådana ömmande omständigheter, att det måste anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att den ifrågavarande soldaten till-

erkännes pension, som om han tjänat därför föreskriven tid. Då härtill kommer, att pensionsbeloppet är synnerligen obetydligt och att de konsekvenser, som vid bifall till motionen eventuellt kunna uppstå, icke torde böra tillmätas någon avgörande betydelse, har riksdagen för sin del ansett sig böra biträda motionen.

På grund av vad sålunda anförts har riksdagen, med bifall till förevarande motion, beslutit, att f. d. soldaten vid livkompaniet av Jönköpings regemente nr 58 August Pol må från och med den 1 januari 1916 ur Vadstena krigsmanshuskassa erhålla pension efter samma grunder, som om han tjänat för pensions erhållande föreskriven tid.

16:o) Inom riksdagen har enskild motionär hemställt, »att riksdagen må besluta att tilldela avlidne värnpliktige nr 159 3/10 Frits Martin Hartells trolovade *Ebba Olsson* och deras dotter *Marta Hildegard Hartell* understöd

antingen på det sättet att riksdagen medgiver dem rätt att erhålla understöd till belopp, som bestämmas i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

eller ock därigenom att de förklaras berättigade att från den 1 januari 1916 å allmänna indragningsstaten åtnjuta understöd: *Ebba Olsson* 300 kronor årligen, så länge hon lever ogift, och *Marta Hildegard Hartell* 150 kronor årligen, intill dess hon uppnått 18 års ålder.»

I likhet med motionären anser riksdagen sådana behjärtansvärda omständigheter föreligga, att något understöd från statens sida bör beredas *Ebba Olsson* och hennes dotter. Detta synes även vara i god överensstämmelse med ett av förlidet års riksdag fattat beslut i ett ungefärligen likartat fall. Riksdagen har därför icke något att erinra emot att den ifrågavarande värnpliktiges trolovade och barn erhålla understöd till det belopp, som bestämmas i förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Åberopande vad sålunda anförts har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att avlidne värnpliktige nr 159 3/10 Frits Martin Hartells trolovade *Ebba Olsson* samt deras dotter *Marta Hildegard Hartell* må erhålla understöd, såsom om förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å dem tillämplig.

17:o) Inom riksdagen har enskild motionär hemställt, »att riksdagen måtte besluta att bevilja *Edit Granath* från och med den 1

januari 1916 under hennes återstående livstid, så länge hon lever ogift, en årlig pension av 180 kronor samt hennes son, *Allan Hjalmar Valdemar* intill dess han fyllt 15 år, 90 kronor årligen».

Vad motionären anfört till stöd för sin framställning synes riksdagen behjärtansvärt och riksdagen har därför icke något att erinra emot att understöd beviljas värnpliktige Johanssons trolovade och barn, såsom om förordningen den 18 juni 1909 i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å dem tillämplig. Under hänvisning till att förlidet års riksdag i ett likartat fall beviljat pension har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att avlidne värnpliktige nr 714 ^{14/14} y Per Algot Hjalmar Johanssons trolovade Edit Ingegärd Viktoria Granath samt deras son Allan Hjalmar Waldemar må erhålla understöd, såsom om förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å dem tillämplig.

18:o) I punkt 16 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under tionde huvudtiteln å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 911 kronor för utdelande av tillfälligt understöd åt f. d. förrådsvaktmästare under villkor: att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter, samt att understödet för envar bestämmes till sådant belopp, att det, jämte honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa, uppgår till 300 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

19:o) I punkterna 17 och 18 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels höja det under riksstatens tionde huvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond, nu 28,700 kronor, med 800 kronor till 29,500 kronor, dels ock, till förstärkande av det i 1916 års riksstat för samma ändamål uppförda anslag å extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 800 kronor.

Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen beslutit att dels höja det under riksstatens tionde huvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond, nu 28,700 kronor, med 800 kronor till 29,500 kronor, dels ock, till förstärkande av det i 1916 års riksstat för samma ändamål uppförda anslag, å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 800 kronor.

20:o) I punkt 19 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att förre båtsmannen vid Roslags 1:a båtsmanskompani nr 36 *Johan Valentin Lindström Lidberg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen medgivit, att förre båtsmannen vid Roslags 1:a båtsmanskompani nr 36 *Johan Valentin Lindström Lidberg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

21:o) I punkt 20 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Norrlands 2:dra båtsmanskompani nr 19 *Carl Fredrik Backman Gallin* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

Med biträdande av detta förslag har riksdagen medgivit, att förre båtsmannen vid Norrlands 2:dra båtsmanskompani nr 19 *Karl Fredrik Backman Gallin* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

22:o) I punkt 21 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Norrlands 4:de båtsmanskompani nr 106 *Olof Forsberg Warg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, har medgivit, att förre båtsmannen vid Norrlands 4:de båtsmanskompani nr 106 *Olof Forsberg Warg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

23:o) I punkt 22 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Roslags 1:a kompani nr 35 *Oscar Fredrik Johansson Kummelberg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen medgivit, att förre båtsmannen vid Roslags 1:a kompani nr 35 *Oscar Fredrik Johansson Kummelberg* må tilldelas pension såsom hade han tjänat i tjugu år från tjugu års ålder.

24:o) I punkt 23 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1917 under tionde huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag av 19,455 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt f. d. förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga dag-

lönare vid marinen, vilka pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som meddelats genom kungörelsen den 25 november 1910, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter, samt

att understödet bestämmes för den, som, utan att erhålla invalidunderhåll, i pension från flottans pensionskassa uppbär mindre än 200 kronor årligen, till det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen tillsammans skola uppgå till 300 kronor, för den, som i sådan pension eller i dylik pension jämte invalidunderhåll åtnjuter tillhoppa från och med 200 till och med 307 kronor årligen, till 100 kronor samt för den, som i sådan pension bekommer 400 kronor eller 500 kronor årligen, till 50 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.

25:o) I en till riksdagen den 5 maj 1916 avlåten proposition, nr 237, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att å extra stat för år 1917 under tionde huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag å 9,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt sådana f. d. befattningshavare vid lotsverket, som pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som med 1915 års ingång blivit tillämpliga å personalen vid lotsverket, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter; samt

att understödet bestämmes till 100 kronor, dock att understödet för den som i pension jämte pensionsförhöjning uppbär mindre än 250 kronor årligen, skall utgå med det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen jämte pensionsförhöjningen tillsammans skola uppgå till 350 kronor, samt att understödet tillsammans med pensionen jämte pensionsförhöjningen icke i något fall må överstiga 550 kronor.

Riksdagen, som finner förevarande framställning synnerligen behjärtansvärd, har, såsom statskontoret i avgivet yttrande framhållit, i flera fall tillämpat den princip, som ligger till grund för beviljande av sådana understöd, om vilka här är fråga. Riksdagen har därför, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, beslutit att å extra stat för år 1917 under tionde huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag å 9,000 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt sådana f. d. befattningshavare vid lotsverket, som pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som

med 1915 års ingång blivit tillämpliga å personalen vid lotsverket, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter; samt

att understödet bestämmes till 100 kronor, dock att understödet för den, som i pension jämte pensionsförhöjning uppbär mindre än 250 kronor årligen, skall utgå med det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen jämte pensionsförhöjningen tillsammans skola uppgå till 350 kronor, samt att understödet tillsammans med pensionen jämte pensionsförhöjningen icke i något fall må överstiga 550 kronor.

C. **Allmänna indragningsstaten.**

I. **Ang. justitiedepartementet.**

26:o) I punkt 24 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att justitierådet *Herman Billing* må från och med månaden näst efter den, vari han efter uppnådd ålder av 67 år avgår från justitierådsämbetet, under sin återstående livstid åtnjuta, utöver den pension, som tillkommer honom enligt bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension, en tilläggs pension å allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att de båda pensionerna tillhopa uppgå till 8,000 kronor för år.

Denna framställning har icke av riksdagen bifallits.

27:o) I punkt 25 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att före detta byråchefen i fångvårdsstyrelsen *Jöns Johan Adam Robbert* må från och med den 1 juli 1915 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta, utöver honom redan tillerkänd pension, en årlig tilläggs pension av 320 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen medgivit, att före detta byråchefen i fångvårdsstyrelsen *Jöns Johan Adam Robbert* må från och med den 1 juli 1915 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta, utöver honom redan tillerkänd pension, en årlig tilläggs pension av trehundra tjugugu kronor.

28:o) I en till riksdagen den 24 mars 1916 avlåten proposition, nr 157, har Eders Kungl. Maj:t, under återropande av propositionen

bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att skrivbiträdet *Jenny Carolina Håkanson* må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i justitiedepartementet upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,100 kronor.

Av handlingarna i ärendet framgår, att skrivbiträdet Håkanson uppnått en levnadsålder av 61 år och under en tid av 35 år i nämnda egenskap tjänstgjort i justitiedepartementet. Även riksdagen anser därför skäl föreligga, att någon pension beredes henne vid hennes förestående avgång från befattningen. På sätt i statsrådsprotokollet erinras, saknar Håkanson visserligen rätt till pension, men har riksdagen likväl i åtskilliga fall beviljat kvinnliga skrivbiträden pensioner, vilka i allmänhet bestämts till 1,000 kronor. Beträffande ordinarie kvinnliga biträden med motsvarande avlöning som Håkanson erhålla dessa vid avgång efter uppnådda 60 levnadsår och 30 tjänstår en pension av 1,100 kronor. Billigheten synes därför i detta fall fordra, att Håkanson kommer i åtnjutande av en pension å 1,100 kronor.

Under återberopande av vad sålunda anförts har riksdagen medgivit, att skrivbiträdet *Jenny Carolina Håkanson* må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i justitiedepartementet upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen etthundra kronor.

29:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, att riksdagen måtte bevilja vaktkonstapeln vid straffängelset i Falun *Erik Swartz*, utöver honom förut tillagd pension av 660 kronor, ett understöd av 340 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, vari avgång från tjänsten ägt eller äger rum.

Av motionen jämte i övrigt tillgängliga handlingar framgår, att Swartz, som vore född den 27 juli 1850, den 8 juli 1872 antagits till vaktkonstapel vid dåvarande länsfängelset, numera straffängelset i Falun, att han den 19 december 1882 konstituerats till vaktkonstapel därstädes, den 2 juli 1898 antagits och förordnats till fänggevaldiger i Kopparbergs län samt den 4 november 1913 konstituerats att från och med den 1 januari 1914 vara vaktkonstapel i fängvården med tjänstgöringsskyldighet vid straffängelset i Falun.

I sin egenskap av vaktkonstapel åtnjöt Swartz enligt den från och med år 1915 gällande avlöningsstaten för tjänstemän av lägre grad vid fängvårdsstaten, förutom tjänstgöringspenningar, lön med 800 kronor

jämte två ålderstillägg, vardera å 100 kronor. I sistnämnda avseende borde särskilt beaktas, att enligt gällande bestämmelser fänggevaldiger, vilken överginge till vaktkonstapelstjänst, ägde för rätt till ålderstillägg att tillgodoräkna sig tid, varunder han tjänstgjort såsom fänggevaldiger. På grund härav kom Swartz omedelbart i åtnjutande av båda ålderstilläggen, då han tillträdde sin vaktkonstapelsbefattning. Det för Swartz gällande pensionsunderlaget utgjorde alltså 1,000 kronor.

Swartz är visserligen icke enligt bestämmelserna i gällande pensionslag berättigad att komma i åtnjutande av hela den mot pensionsunderlaget svarande pensionen, men, då de befattningar han innehaft såsom fänggevaldiger och vaktkonstapel, synas vara att betrakta såsom fullt jämställda med avseende å dem åliggande uppgifter och, enligt vad redan nämnts, fänggevaldiger vid övergång till vaktkonstapelstjänst äger för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig tid såsom fänggevaldiger, synes det riksdagen vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att Swartz med hänsyn jämväl till de i motionen anförda ömmande omständigheter vid sin avgång från tjänsten kommer i åtnjutande av hela det för honom gällande pensionsunderlaget eller 1,000 kronor.

Riksdagen har således icke något att erinra mot att den redan beviljade pensionen förhöjes med i motionen föreslaget belopp 340 kronor; och torde denna förhöjning böra anvisas att utgå från anslaget till allmänna indragningsstaten.

Riksdagen har alltså medgivit, att vaktkonstapeln vid straffängelset i Falun Erik Swartz må från och med månaden näst efter den, vari avgång från tjänsten ägt eller äger rum, under sin återstående livstid utöver honom från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare tillkommande pension av 660 kronor, tillika å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig fyllnadspension till belopp av trehundrafyrtio kronor.

30:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 av Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes stadgade villkor, en årlig pension av 160 kronor må från och med april månad 1915 å allmänna indragningsstaten utgå till avlidne f. vaktkonstapeln vid centralfängelset å Härlanda Nils Jakob Johan Stenbergs änka, *Inger Brita Stenberg*».

Med hänsyn till de ömmande omständigheter, som i förevarande fall föreligga och under åberopande av att riksdagen tillförne i likartade fall beviljat pensioner, har riksdagen med bifall till förevarande motion

medgivit, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 av Eders Kungl. Maj:ts reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes stadgade villkor, en årlig pension av ett hundra sextio kronor må från och med april månad 1915 å allmänna indragningsstaten utgå till avlidne f. vaktkonstapeln vid centralfängelset å Härlanda Nils Jakob Johan Stenbergs änka, Inger Brita Stenberg.

31:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 av Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes stadgade villkor, en årlig pension av 160 kronor må från och med december månad 1915 å allmänna indragningsstaten utgå till avlidne förre vaktkonstapeln vid centralfängelset å Härlanda Johan Fredrik Rosenqvists änka, *Matilda Sofia Rosenqvist*».

Med hänsyn till de ömmande omständigheter, som i förevarande fall föreligga och under åberopande av att riksdagen tillförne i likartade fall beviljat pensioner, har riksdagen med bifall till förevarande motion medgivit, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 av Eders Kungl. Maj:ts reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes stadgade villkor, en årlig pension av ett hundra sextio kronor må från och med december månad 1915 å allmänna indragningsstaten utgå till avlidne förre vaktkonstapeln vid centralfängelset å Härlanda Johan Fredrik Rosenqvists änka, *Matilda Sofia Rosenqvist*.

II. Ang. utrikesdepartementet.

32:o) I punkt 26 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kanslivaktmästaren vid svenska generalkonsulatet i London *Frederick Berwick* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från nämnda befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,180 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, har riksdagen medgivit, att kanslivaktmästaren vid svenska generalkonsulatet i London *Frederick Berwick* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från nämnda befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen etthundraåttio kronor.

III. Ang. lantförsvarsdepartementet.

33:o) I punkt 27 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att maskinisten vid livgardet till häst *Anders Gustaf Täckström* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter fyllda 60 år erhåller entledigande från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 720 kronor.

Riksdagen, som på de i statsrådsprotokollet anförda skäl icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har medgivit, att maskinisten vid livgardet till häst *Anders Gustaf Täckström* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter fyllda 60 år erhåller entledigande från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av sjuhundratjugu kronor.

34:o) I punkt 28 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kokerskan vid Svea artilleriregemente, änkan *Augusta Fredrika Ljungmark*, född Lagerquist, må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin anställning vid regementet.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, medgivit, att kokerskan vid Svea artilleriregemente, änkan *Augusta Fredrika Ljungmark*, född Lagerquist, må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin anställning vid regementet.

35:o) I punkt 29 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg *Byngs Johanna Larsdotter* må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor, att utgå från och med den 1 oktober 1915.

Även riksdagen finner det vara billigt, att någon pension beredes *Byngs Johanna Larsdotter*, då hon på grund av ålder och sjuklighet nödgats frånträda sin anställning vid ammunitionsfabriken och icke längre synes kunna försörja sig med arbete. Med hänsyn till den långa tid,

hon varit anställd vid fabriken eller över 46 år, anser emellertid riksdagen pensionsbeloppet böra bestämmas i enlighet med vad arméförvaltningens artilleridepartement föreslagit eller till 400 kronor årligen.

Riksdagen har alltså medgivit, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg Byngs Johanna Larsdotter må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor, att utgå från och med den 1 oktober 1915.

36:o) I punkt 30 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre fästningsbyggnadsarbetaren *August Andersson-Flodin* må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 200 kronor att utgå från och med år 1916.

Med hänsyn till den i ärendet förebragta utredningen har riksdagen medgivit, att förre fästningsbyggnadsarbetaren August Andersson-Flodin må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av tvåhundra kronor, att utgå från och med år 1916.

37:o) I en till riksdagen den 7 sistlidna april avlåten proposition, nr 202, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra förestånderskan för Norrbottens regementes persedelreparationsverkstad *Margreta Johanna Sandström* må från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att förra förestånderskan för Norrbottens regementes persedelreparationsverkstad *Margreta Johanna Sandström* må från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

38:o) I en den 17 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 97, har Eders Kungl. Maj:t, med åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre besiktningsrustmästaren Per Gustaf Anderssons änka *Katarina Karolina Andersson*, född Sundquist, må under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor, att utgå från och med den 1 maj 1915.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, medgivit, att förre besiktningsrustmästaren Per Gustaf Anderssons änka Katarina Karolina Andersson, född Sundquist, må under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor, att utgå från och med den 1 maj 1915.

39:o) I en till riksdagen den 31 mars 1916 avlåten proposition, nr 156, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att tjänstförrättande förrådsvaktmästaren vid Östgöta trängkår, distinktionskorpralen *Magnus Peter Helfrid* må från och med månaden näst efter den, under vilken hans förordnande å förrådsvaktmästarbefattningen upphör, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension å allmänna indragningsstaten till så stort belopp, att densamma jämte det honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 360 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen medgivit, att tjänstförrättande förrådsvaktmästaren vid Östgöta trängkår, distinktionskorpralen *Magnus Peter Helfrid* må från och med månaden näst efter den, under vilken hans förordnande å förrådsvaktmästarbefattningen upphör, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension å allmänna indragningsstaten till så stort belopp, att densamma jämte det honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till trehundrasextio kronor.

40:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte åt furiren vid kungl. Smålands husarregemente *Carl Arvid Adrian Holmberg* vid hans avskedstagande bevilja en årlig pension av 360 kronor, däri inberäknat det pensionsbelopp, som han enligt gällande bestämmelser kan komma att uppbära av Vadstena krigsmanshuskassa».

Av utredningen i ärendet inhämtas, att år 1913 framställning ingivits till Eders Kungl. Maj:t om pension åt Holmberg, men att denna framställning av Eders Kungl. Maj:t lämnats utan avseende. Enligt vad som framgår av ett i motionen åberopat, den 10 januari innevarande år utfärdat läkarbetyg, synes någon väsentlig förändring av Holmbergs hälsotillstånd icke hava inträtt efter det nyssnämnda framställning prövades. Starka billighetsskäl tala emellertid, enligt riksdagens mening, för att Holmberg må komma i åtnjutande av något understöd utöver vad han enligt gällande bestämmelser vid sitt avskedstagande kan erhålla. Den jämförelsevis korta tid av tre år, han tjänstgjort såsom förrådsvaktmästare, torde emellertid knappast motivera samma pensionsbelopp, som

pläga tilldelas förutvarande vaktmästare i intendenturkåren. Riksdagen har därför ansett sig böra bevilja en pension av 300 kronor, däri inbegripet honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa. Ifrågavarande pension har synts böra bestämmas att utgå från och med den dag, då Holmberg icke vidare anses kunna sköta den förrådsvaktmästarbefattning, han nu uppehåller.

Åberopande vad sålunda anförts har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att furiren vid Smålands husarregemente Carl Arvid Adrian Holmberg må från och med den dag, då han icke vidare anses kunna sköta den förrådsvaktmästarbefattning, han för närvarande uppehåller, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en pension till sådant belopp, att detsamma jämte Holmberg tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till trehundra kronor.

41:o) I en till riksdagen den 17 mars 1916 avlåten proposition, nr 99, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förrådsdrängen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg *August Stendahl* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådd ålder av 60 år erhåller entledigande från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

Även riksdagen finner det vara med rättvisa och billighet förenat, att Stendahl, med hänsyn till hans långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och hans genom sjukdom nedsatta arbetsförmåga, erhåller något understöd för sin ålderdom. Då Stendahls avlöningsförmåner senast uppgått till förutom fri bostad, vedbrand och lyse ett kontant belopp av 900 kronor, har riksdagen, i likhet med vad arméförvaltningens intendents- och civila departement samt sjukvårdsstyrelse i avgivet yttrande anført, ansett pensionen för Stendahl böra bestämmas till två tredjedelar av hans kontanta årsinkomst och detta så mycket hellre som den befattning Stendahl beklätt väl torde få anses vara mera ansvarsfull än en vanlig arbetares.

Under sådana förhållanden har riksdagen medgivit, att förrådsdrängen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg *August Stendahl* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådd ålder av 60 år erhåller entledigande från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

42:o) I en till riksdagen avlåten, den 17 mars 1916 dagtecknad proposition, nr 100, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre volontären vid Västerbottens regemente *Karl August Bergqvist* må, räknat från innevarande års ingång, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till så stort belopp, att densamma jämte Bergqvist tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 450 kronor för år.

Riksdagen, som ej funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har medgivit, att förre volontären vid Västerbottens regemente *Karl August Bergqvist* må, räknat från innevarande års ingång, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till så stort belopp, att densamma jämte Bergqvist tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till fyrahundrafemtio kronor för år.

43:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, att riksdagen ville tilldela förre volontären *Karl Anton Arvid Olsson* från Umeå landsförsamling en årlig pension av 200 kronor.

På sätt av statskontoret i avgivet yttrande framhållits, har det visserligen icke blivit utrönt, att den sjukdom, varav Olsson lider och som under en följd av år nedsatt hans arbetsförmåga, orsakats av skada under tjänstutövning. Då emellertid efter all sannolikhet så varit fallet, lär det få anses billigt, att Olsson från det allmännas sida erhåller något understöd och torde med hänsyn till den långa tid, som förflutit, sedan han ådrog sig ifrågavarande skada, icke något vara att erinra emot det belopp, som i motionen föreslagits. Understödet har ansetts böra utgå från den 1 januari innevarande år och anvisas å allmänna indragningsstaten.

Åberopande vad sålunda anförts har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. volontären *Karl Anton Arvid Olsson* må under sin återstående livstid erhålla ett årligt understöd av tvåhundra kronor å allmänna indragningsstaten att utgå från och med år 1916.

44:o) I en till riksdagen avlåten, den 17 mars 1916 dagtecknad proposition, nr 98, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att envar av arbetarna vid Borghamns kalkstensbrott *Anders Samuelsson* och *Anders Magnus Carlsson* må från

och med månaden näst efter den, under vilken han varder entledigad från sin anställning, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 300 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen medgivit, att envar av arbetarna vid Borghamns kalkstensbrott Anders Samuelsson och Anders Magnus Carlsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han varder entledigad från sin anställning, under sin återstående livstid åtnjuta årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av trehundra kronor.

45:o) I en till riksdagen den 17 mars 1916 avlåten proposition, nr 127, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vardera av arbetarna vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori *August Runnström* och *Carl Gustaf Eriksson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhållit eller erhåller entledigande från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra emot ifrågavarande framställning, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

46:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att till förre arbetaren vid fästningsbyggnaden å Karlsborg, *Karl Fredrik Fredriksson Skön* må från och med 1916 utgå en till 300 kronor förhöjd årlig pension under hans återstående livstid.»

Av utredningen i ärendet framgår, att Fredriksson Skön, vilken av 1910 års riksdag beviljats en årlig pension av 150 kronor, på grund av särskilt ömmande omständigheter och långvarig sjuklighet förlidet år av Eders Kungl. Maj:t tillerkänts en gratifikation av 100 kronor. Då, enligt vad i motionen framhållits, omständigheterna för den ifrågavarande sjukliga fästningsbyggnadsarbetaren ingalunda förbättrats, synes det riksdagen lämpligt att medgiva en höjning av hans pension; och har riksdagen för sin del icke något att erinra emot vad i motionen i sådant avseende föreslagits. Beloppet har ansetts böra anvisas att utgå från allmänna indragningsstaten.

Åberopande vad sålunda anförts har riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre arbetaren vid fästningsbyggnaden å Karlsborg *Karl Fredrik Fredriksson Skön* må, utöver honom av 1910 års riksdag beviljad pension till belopp av 150 kronor, från och med år 1916 under sin återstående livstid uppbära årligen ytterligare ett-hundrafemtio kronor å allmänna indragningsstaten.

IV. Ang. sjöförsvarsdepartementet.

47:o) I punkt 31 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att underofficerskorpralen August Johanssons änka *Johanna Fredrika Petersdotter* och makarnas minderåriga barn *Thyra Victoria*, *Sigrid Hanna Augusta*, *Marit Sofia*, och *Inez Elisabeth* må från allmänna indragningsstaten från och med år 1916 åtnjuta årliga understöd, änkan så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förbliver samt vart och ett av nyssnämnda minderåriga barn intill uppnådd ålder av 15 år, till belopp och under villkor i övrigt, som finnas angivna i 4 § 3:o b) av förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

48:o) I punkt 32 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre konservatorn vid Vegaexpeditionen *Thomas Anton Boström* må under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten med 450 kronor årligen, att utgå från och med år 1916.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen medgivit, att förre konservatorn vid Vegaexpeditionen *Thomas Anton Boström* må under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten med fyrahundrafemtio kronor årligen, att utgå från och med år 1916.

49:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, att förre 3:dje klass kustartilleristen *Oskar Henrik Berg* må utöver det belopp av 100 kronor, som han åtnjuter från flottans pensionskassa, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 350 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1916».

Även riksdagen finner det årliga understöd å tillhopa 225 kronor, som *Berg* för närvarande åtnjuter från statsverket, vara otillräckligt för hans uppehälle och anser sig riksdagen, med hänsyn till de synnerligen ömmande omständigheter, som i detta fall föreligga, böra medgiva, att understödet höjes till det i motionen föreslagna beloppet. Då *Berg* redan åtnjuter pension från flottans pensionskassa till belopp av 100

kronor har understödet från allmänna indragningsstaten bestämts så, att detsamma jämte nyssnämnda pension uppgår till 450 kronor.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion medgivit, att förre 3:dje klass kustartilleristen Oskar Henrik Berg, må från och med den 1 januari 1916 från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd till så stort belopp, att detsamma jämte Berg tillkommande pension från flottans pensionskassa uppgår till fyrahundrafemtio kronor.

50:o) I en till riksdagen den 3 mars 1916 avlåten proposition, nr 105, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att överkonstapeln vid flottans poliskår Fritz Wilhelm Möllers änka *Sofie Lovisa Möller*, född Lundberg, och makarnas minderåriga dotter *Agda Emma Sofia* må från allmänna indragningsstaten från och med år 1916 åtnjuta årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förbliver, till belopp av 250 kronor samt dottern intill uppnådd ålder av femton år till belopp av 50 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har medgivit, att överkonstapeln vid flottans poliskår Fritz Wilhelm Möllers änka *Sofie Lovisa Möller*, född Lundberg, och makarnas minderåriga dotter *Agda Emma Sofia* må från allmänna indragningsstaten från och med år 1916 åtnjuta årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förbliver, till belopp av tvåhundrafemtio kronor samt dottern intill uppnådd ålder av femton år till belopp av femtio kronor.

51:o) Inom riksdagen har av enskild motionär hemställts, att riksdagen måtte besluta, att f. d. 2:a klass sjömannen *Carl Hartvig Rydingsvärd* må från och med den 1 januari 1916 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta understöd med sådant belopp, att detsamma jämte det pensionsbelopp, han äger uppbära från flottans pensionskassa, uppgår till 300 kronor för år.

Enligt vad utredningen giver vid handen, har Rydingsvärd under utövning av sin tjänst ådragit sig svår sjukdom och torde han på grund härav för framtiden få anses vara oförmögen att bidraga till sitt uppehälle. Med hänsyn såväl härtill som ock till övriga i motionen åberopade ömmande omständigheter har riksdagen, med bifall till motionärens av direktionen över flottans pensionskassa i avgivet yttrande biträdda framställning, medgivit, att f. d. 2:a klass sjömannen *Carl Hartvig Rydingsvärd* må från och med den 1 januari 1916 under sin åter-

stående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta understöd med sådant belopp, att detsamma jämte det pensionsbelopp, han äger uppbära från flottans pensionskassa, uppgår till trehundra kronor för år.

52:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 februari 1916 dagtecknad proposition, nr 53, har Eders Kungl. Maj:t, med åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att fortifikationsarbetaren *Anders Håkansson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid Karlskrona fästningsbyggnad, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har medgivit, att fortifikationsarbetaren *Anders Håkansson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid Karlskrona fästningsbyggnad, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.

53:o) I en till riksdagen den 28 april 1916 avlåten proposition, nr 230, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre korpralen vid 3:e matroskompaniet nr 520 *Arvid Persson* må, utöver honom från flottans pensionskassa tillkommande pension å 240 kronor, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 210 kronor, att utgå från och med år 1916.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att förre korpralen vid 3:e matroskompaniet nr 520 *Arvid Persson* må, utöver honom från flottans pensionskassa tillkommande pension å 240 kronor, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av tvåhundredtio kronor, att utgå från och med år 1916.

54:o) I en den 25 februari 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 104, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att *Alida Maria Elisabet Eliasson* må från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig livränta å 180 kronor, att utgå från och med den 14 december 1914 på sätt och under de villkor

i övrigt, som i förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, den 18 juni 1909 finnes stadgat.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har riksdagen medgivit, att Alida Maria Elisabet Eliasson må från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig livränta å etthundraåttio kronor, att utgå från och med den 14 december 1914 på sätt och under de villkor i övrigt, som i förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, den 18 juni 1909 finnes stadgat.

V. Ang. civildepartementet.

55:o) I punkt 33 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att skrivbiträdet *Hulda Andrietta Katarina Ström* må, under villkor att hon med 1915 års utgång från sin tjänst avgår, från och med januari 1916 under sin återstående livstid, utöver henne från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare tillkommande pension av 960 kronor, tillika å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension till belopp av 30 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen medgivit, att skrivbiträdet *Hulda Andrietta Katarina Ström* må, under villkor att hon med 1915 års utgång från sin tjänst avgår, från och med januari 1916 under sin återstående livstid, utöver henne från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare tillkommande pension av 960 kronor, tillika å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension till belopp av trettio kronor.

56:o) I punkt 34 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre länsmanen i Uppvidinge härads övre distrikt inom Kronobergs län *Ernst Gustaf Rosengrén* må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 600 kronor att utgå från och med den 1 september 1915.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att förre länsmanen i Uppvidinge härads övre distrikt inom Kronobergs län *Ernst Gustaf Rosengrén* må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av sexhundra kronor att utgå från och med den 1 september 1915.

57:o) I punkt 35 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att länsmanen *Eugèn Theodor Nordenstam*

må från och med månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid, utöver honom från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare tillkommande pension av 1,200 kronor, tillika å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig fyllnadspension till belopp av 600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, har medgivit, att länsmanen Eugèn Theodor Nordenstam må från och med månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid, utöver honom från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare tillkommande pension av 1,200 kronor, tillika å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig fyllnadspension till belopp av sexhundra kronor.

58:o) I punkt 36 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att tillförordnade extra provinsialläkaren *Anders Ottoson* må från och med den 1 januari 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,500 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, har medgivit, att tillförordnade extra provinsialläkaren *Anders Ottoson* må från och med den 1 januari 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen femhundra kronor.

59:o) I en till riksdagen den 17 sistlidna april avlåten proposition, nr 208, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. provinsialläkaren *Ludvig Oskar Svenonius*, som jämlikt nådigt brev den 9 juli 1915 äger att från och med den 1 augusti samma år under sin återstående livstid från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare åtnjuta en årlig pension av 4,000 kronor, må utöver nämnda förmån uppbära en årlig tilläggs-pension från allmänna indragningsstaten till belopp av femhundra kronor att från ingången av år 1917 utgå under hans återstående livstid.

Enligt vad i statsrådsprotokollet omförmäles, har *Svenonius* icke ansett sig böra ingå på 1911 års avlöningsstat för provinsialläkare utan kvarstod vid sitt avskedstagande å gammal stat. Härigenom har han kommit att uppbära en avlöning, som med 250 kronor om året överstigit den enligt nu gällande avlöningsstat för ifrågavarande befatt-

ning gällande avlöningen, varjämte han befriats från erläggande av pensionsavgift. Den omständigheten, att han anmält sig ingå på 1907 års pensionslag, berättigar, såsom också av medicinalstyrelsen i avgivet utlåtande framhållits, honom icke att komma i åtnjutande av högre pension än 4,000 kronor. Under sådana förhållanden synes anledning icke föreligga att medgiva ett undantag från gällande bestämmelser i ämnet; och har riksdagen därför icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

60:o) I punkt 37 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre järnvägsarbetaren *Jonas Alin* må, utöver det honom av 1908 års riksdag tillerkända årliga understöd av 300 kronor, från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett ytterligare årligt understöd av 150 kronor.

Även riksdagen finner starka billighetsskäl föreligga för en höjning av det Alin förut beviljade understödet och har riksdagen med hänsyn härtill med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag medgivit, att förre järnvägsarbetaren *Jonas Alin* må, utöver det honom av 1908 års riksdag tillerkända årliga understöd av 300 kronor, från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett ytterligare årligt understöd av etthundrafemtio kronor.

61:o) I punkt 38 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av nedannämnda vid vattenfallsstyrelsens arbeten anställda eller förut anställda personer, nämligen förre järnvägsarbetaren *Salomon Carlsson*, bergarbetaren *Johan Fredrik Karlsson*, smeden *Johan Edvard Johansson* och förre järnvägsarbetaren *Johannes Pettersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats eller varder entledigad från sin anställning vid vattenfallsstyrelsens byggnadsarbeten — dock icke i något fall för tid före den 1 januari 1916 — under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, under villkor emellertid att, därest pensionstagare framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett för envar beräknat årligt medelinkomstbelopp av respektive 1,200 kronor för förman och yrkesarbetare samt 900 kronor för vanlig arbetare eller därutöver, pensionen skall, så länge sistnämnda anställning varar, upphöra att utgå samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas,

så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.

62:o) I särskilda inom riksdagen väckta motioner har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att en årlig pension av 1,000 kronor från den allmänna indragningsstaten tilldelas e. o. landskontoristen *Nils Henning Linderoth* i Kristianstad, att utgå från och med detta år till hans död».

Av handlingarna i ärendet framgår, att Linderoth efter långvarig, väl vitsordad tjänstgöring hos länsstyrelsen i Kristianstads län eller i kontrolluppdrag, meddelade av länsstyrelsen, numera är på grund av sjukdom för all framtid oförmögen att försörja sig och sin familj. Då han därjämte synes sakna medel till sitt uppehälle, torde, såsom också statskontoret i avgivet yttrande framhållit, starka billighetsskäl föreligga för beredande av understöd åt honom från det allmännas sida; och har riksdagen icke något att erinra emot det i motionerna i sådant avseende föreslagna pensionsbeloppet.

Under åberopade av vad sålunda anförts har riksdagen, med bifall till förevarande motioner, medgivit, att e. o. landskontoristen *Nils Henning Linderoth* må från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen kronor.

63:o) I anledning av en inom riksdagen väckt motion har riksdagen medgivit, att e. o. lokomotivreparatörförmanen *Per Gustaf Nordvalls* änka *Johanna Mathilda Nordvall* i Ängelholm må, räknat från och med år 1916, så länge hon lever ogift å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av tvåhundrafyrtio kronor.

64:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen må besluta att förre matrosen å postångfartyget *Öland S. G. Pettersson* må utöver den honom år 1909 tillerkända årliga olycksfallsersättning av 135 kronor från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett ytterligare årligt understöd av 300 kronor».

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att *Pettersson* av 1909 års riksdag å postverkets stat tilldelats ett årligt understöd av 135 kronor. Med hänsyn till de synnerligen ömmande omständigheter, som i detta fall föreligga, anser riksdagen det vara billigt, att *Pettersson* av allmänna

medel erhåller något ytterligare understöd, vilket likväl icke synes böra överstiga ett belopp av 165 kronor. Härigenom skulle Pettersson komma i åtnjutande av ett sammanlagt understöd av 300 kronor. Den ifrågasvarande förhöjningen torde böra utgå från och med år 1916 samt anvisas å allmänna indragningsstaten.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. matrosen å postångfartyget Öland Sven Gotfrid Pettersson må, utöver honom av 1909 års riksdag beviljat årligt understöd till belopp av 135 kronor, från och med år 1916 under sin återstående livstid uppbära årligen ytterligare etthundrasextiofem kronor från allmänna indragningsstaten.

65:o) I en till riksdagen den 28 mars 1916 avlåten proposition, nr 112, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av nedannämnda vid vattenfallsstyrelsens arbeten anställda eller förut anställda personer, nämligen bergsprängarförmanen *Edvin Svensson*, bergsprängaren *Anders Gustaf Flod*, diversearbetaren *Karl Johan Sköld*, stenarbetaren *Karl August Andersson* samt diversearbetarna *Anders Magnus Olofsson Olsson* och *Albert Bäckström*, må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats eller varder entledigad från sin anställning vid vattenfallsstyrelsens arbeten — dock icke i något fall för tid före den 1 januari 1916 —, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, under villkor emellertid att, därest pensiontagare framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett för en var beräknat årligt medelinkomstbelopp av respektive 1,200 kronor för förman och yrkesarbetare samt 900 kronor för vanlig arbetare eller därutöver, pensionen skall, så länge sistnämnda anställning varar, upphöra att utgå samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot ifrågasvarande framställning, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

66:o) I en till riksdagen den 31 mars 1916 avlåten proposition, nr 134, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av nedannämnda vid statens järnvägsbyggnader anställda eller förut anställda personer, nämligen förmännen *Per Olof Bengtsson*, *Petter Johan Magnusson*, *Karl August Andersson Bodin*, *Gustaf Morell* och *Olof Andersson*, stenarbetarna *Jonas Petter Nilsson* och *Karl Erik Jansson*

samt arbetarna *Sven Petter Andersson, Karl Oskar Larsson, Anders Johan Spjut, Frans Wilhelm Lundgren, Anders Fredrik Kinneroth-Holm, Isak Algot Isaksson, Karl Fredrik Andersson, Petter Johan Nilsson, Johan Magnus Gustafsson* och *Håkan Holm*, må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats eller varder entledigad från sin anställning vid statens järnvägar — dock icke i något fall för tid före den 1 januari 1916 — under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till belopp av 300 kronor, under villkor emellertid att, därest pensionstagare framdeles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett för en var beräknat årligt medelinkomstbelopp av respektive 1,200 kronor för förman eller yrkesarbetare samt 900 kronor för vanlig arbetare eller därutöver, pensionen skall, så länge sistnämnda anställning varar, upphöra att utgå samt att, vid sådan avlönings uppbärande i övrigt, pensionen skall minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot ifrågavarande framställning, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

67:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att järnvägsarbetaren *August Gummesson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigats eller entledigas från sin anställning vid statens järnvägar — under sin återstående livstid — å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 500 kronor».

Av utredningen i ärendet framgår, att Gummesson ej mindre än 35 år arbetat i statens tjänst. Vid sådant förhållande synes billigheten fordra, att Gummesson, vilken uppnått en levnadsålder av 65 år, erhåller något understöd av staten; och lär det, i överensstämmelse med vad som skett i ett flertal likartade fall, böra bestämmas till 300 kronor. På sätt statskontoret i avgivet yttrande erinrat, har syntts lämpligt att, i händelse pensionstagaren skulle erhålla förnyad anställning i statens tjänst, vid pensionens beviljande fästa de villkor, som i dylika fall pläga förekomma.

Under åberopande av vad sålunda anförts, har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att järnvägsarbetaren *August Gummesson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigats eller entledigas från sin anställning vid statens järnvägar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av trehundra kronor, dock med villkor att, därest pensionstagaren fram-

deles skulle erhålla anställning mot avlöning av statsmedel, uppgående till ett beräknat årligt medelinkomstbelopp av 900 kronor eller därutöver, pensionen skall, så länge anställningen varar, upphöra att utgå sant vid sådan avlönings uppbärande i övrigt minskas, så att densamma jämte avlöningen icke uppgår till högre belopp än nämnda medelinkomst.

VI. Ang. finansdepartementet.

68:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen behagade från och med innevarande år bevilja f. d. biträdet vid statens stämpelförsäljningskontor *Augusta Teresia Andersson* under hennes återstående livstid ett årligt understöd av 800 kronor».

Av utredningen i ärendet framgår, att f. d. biträdet Andersson under en synnerligen lång tid biträtt den av statskontoret förordnade stämpelförsäljningmannen för Stockholms stad, ävensom att hennes befattning med stämpelförsäljningen synes hava tagit hela hennes tid i anspråk. På grund av stämpelförsäljningsväsendets omläggning, varigenom befattningen som stämpelförsäljningsman i Stockholm indragits, har hon gått i mistning av den inkomst, som av nämnda befattnings senaste innehavare tillförsäkrats henne, så länge han i sådan egenskap åtnjöt inkomst av stämpelförsäljningen härstädes. Under sådana förhållanden vill det synas överensstämmande med rättvisa och billighet, att hon, som numera på grund av sjukdom är urståndsatt att med eget arbete försörja sig, från det allmännas sida erhåller något understöd under sin återstående livstid. Då hon emellertid icke helt saknar medel till sitt uppehälle, har ifrågavarande understöd lämpligen synts böra bestämmas till 600 kronor årligen, räknat från och med innevarande år; och har understödet anvisats att utgå från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. biträdet vid statens stämpelförsäljningskontor i Stockholm *Augusta Teresia Andersson* må från och med år 1916 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av sexhundra kronor.

VII. Ang. ecklesiastikdepartementet.

69:o) I nedannämnda punkter under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen:

i punkt 8:

att i avbidan på proposition angående understöd åt äldre behövande med låg pension avgångna folkskollärare beräkna för ändamålet under tionde huvudtiteln på *extra stat* för år 1917 ett *anslag* av 20,000 kronor.

i punkt 39:

att i avbidan på proposition angående understöd åt äldre behövande, utan pension avgångna folkskollärare beräkna för ändamålet å allmänna indragningsstaten för år 1917 ett *anslag* av 4,200 kronor;

i punkt 40:

att i avbidan på proposition angående understöd åt äldre behövande, utan understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt avgångna småskollärare beräkna för ändamålet å allmänna indragningsstaten för år 1917 ett *anslag* av 25,000 kronor;

i punkt 41:

att i avbidan på proposition angående understöd åt äldre behövande, med lågt understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt avgångna småskollärare beräkna för ändamålet å allmänna indragningsstaten för år 1917 ett *anslag* av 15,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 18 februari 1916 avlåten proposition, nr 107, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1) *dels* medgiva, att enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela, sådan äldre behövande folkskollärare, som oförvitligt skött sin tjänst, men därifrån erhållit avsked före år 1867, må för år 1917 tillerkännas understöd till belopp av 650 kronor,

dels medgiva, att enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, äldre behövande folkskollärare och folkskollärarinnor, vilka före år 1907 erhållit avsked med pension från folkskollärarnas pensionsinrättning, må för år 1917 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppgår till högst 650 kronor; dock att understödets och pensionens sammanlagda belopp, där det skulle utgöra mera än 600 kronor, icke må i något fall överstiga beloppet av den pension, som skulle hava till vederbörande utgått från folkskollärarnas pensionsinrättning, därest nu

gällande pensionsbestämmelser ägt tillämpning vid hans avgång från tjänsten,

dels för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett anslag av 24,200 kronor,

dels ock medgiva, att de sålunda angivna grunderna för utdelande av understöd till ifrågavarande två grupper av understödstagare må äga tillämpning även beträffande motsvarande understöd för år 1916;

2) *dels* medgiva, att sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, vilka, efter att hava i minst femton års tid oförvitligen tjänstgjort, avgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt reglementet den 22 juni 1892, må för år 1917 tillerkännas särskilt understöd under följande villkor och bestämmelser, nämligen

att lärares eller lärarinnas tjänstgöring avslutats så tidigt, att åldersunderstöd enligt nyssnämnda reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången av år 1891;

att sådan från tjänsten avgången lärare eller lärarinna uppnått en levnadsålder av minst femtiofem år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behövande omständigheter;

att det belopp, vartill understöd högst må meddelas, bestämmes till 225 kronor årligen; dock att, då fråga är om högre understöd än 200 kronor, understödsbeloppet icke må i något fall överstiga beloppet av det understöd, som skulle hava till vederbörande utgått från småskollärares m. fl. åldersunderstödsanstalt, därest de i sådant länsseende nu gällande bestämmelser ägt tillämpning vid hans avgång från tjänsten; samt

att Eders Kungl. Maj:t må äga att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, vilka befinnas erforderliga,

dels medgiva, att sådan äldre behövande lärare eller lärarinna vid småskola eller mindre folkskola eller biträdande eller extra ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som efter oförvitlig tjänstgöring erhållit understöd från småskollärares m. fl. åldersunderstödsanstalt enligt reglementet den 22 juni 1892 men beviljats avsked före utgången av år 1909, må för år 1917 tillerkännas särskilt understöd enligt de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt stadga; dock att detta understöd tillsammans med det från nämnda understödsanstalt utgående må komma att utgöra högst 225 kronor samt att understödets sammanlagda belopp icke må i något fall överstiga beloppet av det understöd, som skulle hava till vederbörande utgått från nämnda anstalt, därest de i sådant

hänseende nu gällande bestämmelser ägt tillämpning vid hans avgång från tjänsten,

dels för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett anslag av 40,000 kronor,

dels ock medgiva, att de sålunda angivna grunderna för utdelande av understöd till ifrågavarande två grupper av understödstagare må äga tillämpning även beträffande motsvarande understöd för år 1916.

Riksdagen har vidare till behandling förehaft en i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förenämnda proposition nr 107 inom riksdagen väckt motion, vari hemställts,

»att riksdagen måtte,

1:o) *dels* medgiva, att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela, sådan äldre behövande folkskollärare, som oförvitligt skött sin tjänst, men därifrån erhållit avsked före år 1867, må för år 1917 tillerkännas understöd till belopp av 800 kronor,

dels medgiva, att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, behövande folkskollärare och folkskollärarinnor, vilka erhållit avsked med pension från folkskollärarnas pensionsinrättning, till belopp, som understiger 800 kronor, må för år 1917 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppgår till 800 kronor,

dels ock för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett förslagsanslag av 100,000 kronor;

2:o) *dels* medgiva, att sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, vilka efter att hava i minst femton års tid oförvitligen tjänstgjort, avgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt reglementet den 22 juni 1892, må för år 1917 tillerkännas ett understöd av 400 kronor under följande villkor och bestämmelser, nämligen

att lärares eller lärarinnas tjänstgöring avslutats så tidigt, att åldersunderstöd enligt nyssnämnda reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången av år 1891;

att sådan från tjänsten avgången lärare eller lärarinna uppnått en levnadsålder av minst femtiofem år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behövande omständigheter; samt

att Kungl. Maj:t må äga att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, vilka befinnas erforderliga,

dels medgiva, att sådan behövande lärare eller lärarinna vid småskola eller mindre folkskola eller biträdande eller extra ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som efter oförvitlig tjänstgöring erhållit understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt till belopp, som understiger 400 kronor, må för år 1917 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med det från ålderdomsunderstödsanstalten utgående understöd uppgår till 400 kronor,

dels ock för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett förslagsanslag av 150,000 kronor; samt

3:o) *dels ock* medgiva att vid utdelande av understöd för samtliga dessa grupper under år 1916 må tillämpas de grunder, som föreslagits uti statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 18 februari 1916.»

Riksdagen har, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 107 samt med bifall till den i ämnet väckta motionen, beslutit

a) *dels* medgiva, att enligt de närmare bestämmelser Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela, sådan äldre behövande folkskollärare, som oförvitligt skött sin tjänst, men därifrån erhållit avsked före år 1867, må för år 1917 tillerkännas understöd till belopp av 800 kronor,

dels medgiva, att enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, behövande folkskollärare och folkskollärarynnor, vilka erhållit avsked med pension från folkskolläraernas pensionsinrättning, till belopp, som understiger 800 kronor, må för år 1917 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppgår till 800 kronor,

dels ock för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett förslagsanslag av 100,000 kronor;

b) *dels* medgiva, att sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, vilka efter att hava i minst femton års tid oförvitligen tjänstgjort, avgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt reglementet den 22 juni 1892, må för år 1917 tillerkännas ett understöd av 400 kronor under följande villkor och bestämmelser, nämligen

att lärares eller lärarinnas tjänstgöring avslutats så tidigt, att ålderdomsunderstöd enligt nyssnämnda reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången av år 1891;

att sådan från tjänsten avgången lärare eller lärarinna uppnått en levnadsålder av minst femtiofem år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behövande omständigheter; samt

att Eders Kungl. Maj:t må äga att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, vilka befinnas erforderliga;

dels medgiva, att sådan behövande lärare eller lärarinna vid småskola eller mindre folkskola eller biträdande eller extra ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som efter oförvitlig tjänstgöring erhållit understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt till belopp, som understiger 400 kronor, må för år 1917 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med det från ålderdomsunderstödsanstalten utgående understöd uppgår till 400 kronor,

dels ock för berörda ändamål anvisa för år 1917 å allmänna indragningsstaten ett förslagsanslag av 150,000 kronor; samt

c) *dels ock* medgiva, att vid utdelande av understöd för samtliga dessa grupper under år 1916 må tillämpas de grunder, som föreslagits i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 18 februari 1916.

70:o) I punkt 42 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att assistenten vid naturhistoriska riksmuseets mineralogiska avdelning *Gustaf Flink* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin ifrågavarande befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 867 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har medgivit, att assistenten vid naturhistoriska riksmuseets mineralogiska avdelning *Gustaf Flink* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin ifrågavarande befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av åttahundrasextiosju kronor.

71:o) I punkt 43 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Kalmar *Johan Gottfrid Andersson* må, såsom ersättning för mistad avlöning i egenskap av vaktmästare vid indragna domkapitlet i Kalmar, från och med år 1916 under sin återstående livstid uppbära från allmänna indragningsstaten ett årligt belopp av 300 kronor, mot skyldighet för Andersson ej mindre att, därest styrelsen för Kalmar stifts enskilda änke- och pupillkassa anställer honom såsom vaktmästare hos kassan, utan ersättning från kassan biträda styrelsen i nämnda egenskap, så länge sådant av styrelsen påkallas, än även att, oberoende av vad i

sådant avseende må åligga Andersson såsom vaktmästare vid allmänna läroverket, utan särskild ersättning lämna vaktmästarbiträde åt den genom nådigt brev den 10 december 1915 vid läroverket inrättade delegationen för förvaltning av vissa av domkapitlet förut förvaltade fonder.

Även riksdagen anser, att Andersson, som under en längre tid bestritt vaktmästargöromålen vid domkapitlet i Kalmar, då han med domkapitlets indragning gått förlustig den med vaktmästarbefattningen förenade avlöningen, härför bör beredas någon ersättning. Enligt vad av handlingarna framgår, hava kammarkollegium och statskontoret i sådant avseende föreslagit ett belopp av 300 kronor årligen, vilket jämväl upptagits av Eders Kungl. Maj:t i propositionen, och då riksdagen för sin del anser detta belopp skäligt, saknar riksdagen anledning att, på sätt i en inom riksdagen väckt motion föreslagits, ifrågasätta någon förändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, mot vilket riksdagen ej heller i övrigt har något att erinra.

Riksdagen har alltså medgivit, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Kalmar Johan Gottfrid Andersson må, såsom ersättning för mistad avlöning i egenskap av vaktmästare vid indragna domkapitlet i Kalmar, från och med år 1916 under sin återstående livstid uppbära från allmänna indragningsstaten ett årligt belopp av trehundra kronor, mot skyldighet för Andersson ej mindre att, därest styrelsen för Kalmar stifts enskilda änke- och pupillkassa anställer honom såsom vaktmästare hos kassan, utan ersättning från kassan biträda styrelsen i nämnda egenskap, så länge sådant av styrelsen påkallas, än även att, oberoende av vad i sådant avseende må åligga Andersson såsom vaktmästare vid allmänna läroverket, utan särskild ersättning lämna vaktmästarbiträde åt den genom kungl. brev den 10 december 1915 vid läroverket inrättade delegationen för förvaltning av vissa av domkapitlet förut förvaltade fonder.

72:o) I punkt 44 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att för medicine doktorn *Carl Gustaf Abrahamson Forssell* må vid karolinska mediko-kirurgiska institutet med ingången av år 1917 inrättas en personlig professur i medicinsk radiologi med de åligganden för Forssell såsom innehavare av omförmälda professur, som av Eders Kungl. Maj:t efter förslag av vederbörande bestämmas, samt med skyldighet för Forssell såväl att i tillämpliga delar vara underkastad de för professorer vid nämnda institut i allmänhet för åtnjutande av nu gällande avlöningsförmåner stadgade villkoren och bestämmelserna som ock att vid den ålder, då annan professor vid institutet är skyldig

att avgå från tjänsten, mot åtnjutande av pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande övriga professorer därstädes, frånträda sin ifrågavarande professur, *dels ock* för berörda ändamål å allmänna indragningsstaten till årlig avlöning åt Forssell anvisa ett belopp av 7,200 kronor, därav 4,700 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem års tjänstgöring.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

73:o) I punkt 45 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren och städerskan vid samskolan i Askersund *Anna Matilda Pettersson* må från och med månaden näst efter den, i vilken hon entledigas från sin anställning vid skolan, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 300 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att vaktmästaren och städerskan vid samskolan i Askersund *Anna Matilda Pettersson* må från och med månaden näst efter den, i vilken hon entledigas från sin anställning vid skolan, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av trehundra kronor.

74:o) I punkt 46 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t, föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid realskolan i Söderhamn *Karl Leonard Almén* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning vid skolan, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 400 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att pensionen till Almén måtte höjas med 100 kronor till 500 kronor årligen.

Med hänsyn till Alméns höga ålder och den särdeles långa tid, omkring 41 år, som han innehaft sin tjänst och då enligt vad upplyst blivit Almén är sjuklig, synes icke något vara att erinra mot att pensionen bestämmes i enlighet med vad i motionen föreslagits eller till 500 kronor om året.

Riksdagen har medgivit, att vaktmästaren vid realskolan i Söderhamn *Karl Leonard Almén* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning vid skolan, under sin åter-

stående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av femhundra kronor.

75:o) I punkt 47 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att eldaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad *Johannes Persson* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 500 kronor.

Riksdagen som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att eldaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad *Johannes Persson* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av femhundra kronor.

76:o) I punkt 48 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att rektorn vid folkskoleseminariet i Växjö *Carl Olof Arcadius* må, därest han med utgången av juli 1916 avgår från rektorstjänsten, från och med den 1 augusti 1916 under sin återstående livstid uppbära utöver den pension, vartill han enligt gällande bestämmelser är berättigad, en tilläggs pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 640 kronor årligen.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen medgivit, att rektorn vid folkskoleseminariet i Växjö *Carl Olof Arcadius* må, därest han med utgången av juli 1916 avgår från rektorstjänsten, från och med den 1 augusti 1916 under sin återstående livstid uppbära utöver den pension, vartill han enligt gällande bestämmelser är berättigad, en tilläggs pension från allmänna indragningsstaten till belopp av sexhundra-fyrtio kronor årligen.

77:o) I punkt 49 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att specialläraren i frihandsteckning vid tekniska högskolan *Robert Ludvig Haglund* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid åtnjuta å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,400 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att specialläraren i frihandsteckning vid tekniska högskolan *Robert Ludvig Haglund* må

från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid åtnjuta å allmänna indragningsstaten en årlig pension av ettusen fyrahundra kronor.

78:o) I punkt 50 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Borås *Carl Nordendahl* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från verkmästarbefattningen, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,670 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, har medgivit, att verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Borås *Carl Nordendahl* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från verkmästarbefattningen, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av ettusen sexhundrastruttio kronor.

79:o) I punkt 51 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att maskinisten vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda *Carl Johan Persson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,300 kronor.

På grund av den i ärendet förebragta utredningen anser riksdagen, att pension av statsmedel bör beredas Persson. Beträffande beloppet av denna har folkskolöverstyrelsen ansett densamma böra bestämmas till 1,500 kronor, varvid samma beräkning tillämpats, som följts av 1915 års riksdag vid beviljande av pension åt husmodern vid blindinstitutet A. G. J. Munck. Statskontoret har emellertid framhållit, att detta belopp, vid jämförelse med vad som författningsenligt tillkomme eller på särskild framställning beviljats innehavare av likartade befattningar i statens tjänst och då Persson icke behövt vidkännas något bidrag till sin pensionering, måste anses vara större än vad skäligen borde ifrågakomma; och har statskontoret hemställt, att pensionen icke borde överstiga 1,300 kronor. Detta förslag har av Eders Kungl. Maj:t upptagits.

Även riksdagen finner, att vid pensionens bestämmande böra följas de grunder, som tillämpades vid 1915 års riksdag i fråga om pension åt husmodern Munck. Med hänsyn till Perssons långa tjänstgöring anser emellertid riksdagen pensionsbeloppet skäligen böra utgå med 1,400 kronor om året.

Under återopande av vad sålunda anförts har riksdagen medgivit, att maskinisten vid institutet och förskolan för blinda å Tomtebodå Carl Johan Persson må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid uppbåra å allmänna indragningsstaten en årlig pension av ettusen fyrahundra kronor.

80:o) I punkt 52 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att jordbruksbefallningsmannen vid åkerbrukskolonien Hall *Per Viktor Karlsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han efter uppnådda 65 år erhåller avsked från sin befattning, under sin återstående livstid uppbåra å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, har medgivit, att jordbruksbefallningsmannen vid åkerbrukskolonien Hall *Per Viktor Karlsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han efter uppnådda 65 år erhåller avsked från sin befattning, under sin återstående livstid uppbåra å allmänna indragningsstaten en årlig pension av ettusen kronor.

81:o) I en till riksdagen den 24 mars 1916 avlåten proposition, nr 145, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att överläraren vid tekniska skolan i Stockholm *Carl Adolf Nordström* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sina överlärarbefattningar vid skolan, under sin återstående livstid uppbåra å allmänna indragningsstaten, utöver honom tillerkänd pension för en lärarbefattning vid sjökrigsskolan, en årlig pension till belopp av 1,680 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att överläraren vid tekniska skolan i Stockholm *Carl Adolf Nordström* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sina överlärarbefattningar vid skolan, under sin återstående livstid uppbåra å allmänna indragningsstaten, utöver honom tillerkänd pension för en lärarbefattning vid sjökrigsskolan, en årlig pension till belopp av ettusen sexhundraåttio kronor.

82:o) I en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1916 dagtecknad proposition, nr 69, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att rektorn vid allmänna läroverket i Enköping *C. F. Lindgrens änka Maria Charlotta Lindgren*, född Ramstedt,

må under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 600 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1916.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har riksdagen medgivit, att rektorn vid allmänna läroverket i Enköping C. F. Lindgrens änka Maria Charlotta Lindgren, född Ramstedt, må under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av sexhundra kronor, att utgå från och med den 1 januari 1916.

83:o) I en till riksdagen den 17 mars 1916 avlåten proposition, nr 121, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre föreståndaren och förste läraren vid statens numera indragna läroanstalt i Skara för överåriga dövstumma *Per Aron Borg* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning i riksförsäkringsanstalten, dock ej tidigare än från och med år 1917, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten, utöver honom redan tillkommande pension å 1,500 kronor, en årlig tilläggs-pension av 500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen medgivit, att förre föreståndaren och förste läraren vid statens numera indragna läroanstalt i Skara för överåriga dövstumma *Per Aron Borg* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning i riksförsäkringsanstalten, dock ej tidigare än från och med år 1917, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten, utöver honom redan tillkommande pension å 1,500 kronor, en årlig tilläggs-pension av femhundra kronor.

84:o) I en till riksdagen den 25 februari 1916 avlåten proposition, nr 110, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne nomadläraren *Gustaf Gudmundssons* änka *Maria Gudmundsson*, född Eriksson, och makarnas minderåriga barn *Gustaf* och *Sven Erik* må för tiden från och med den 1 september 1915 å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 300 kronor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vartdera av makarnas nyssnämnda barn med 150 kronor till uppnådd ålder av 18 år.

Då riksdagen icke haft något att erinra emot ifrågavarande framställning, har riksdagen medgivit, att avlidne nomadläraren *Gustaf Gudmundssons* änka *Maria Gudmundsson*, född Eriksson, och makarnas minderåriga barn *Gustaf* och *Sven Erik* må för tiden från och med den

1 september 1915 å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med trehundra kronor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vartdera av makarnas nyssnämnda barn med etthundrafemtio kronor till uppnådd ålder av 18 år.

85:o) I en den 18 februari 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 68, har Eders Kungl. Maj:t, med åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att läraren i praktisk trädgårdsskötsel vid folkskoleseminariet i Uppsala *Karl Kihlstedt* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 750 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot förevarande förslag, har medgivit, att läraren i praktisk trädgårdsskötsel vid folkskoleseminariet i Uppsala *Karl Kihlstedt* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av sjuhundrafemtio kronor.

86:o) I en till riksdagen den 18 februari 1916 avlåten proposition, nr 67, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Härnösand *Jonas Petter Nylander* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 750 kronor.

Då riksdagen icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har riksdagen medgivit, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Härnösand *Jonas Petter Nylander* må från och med månaden efter näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av sjuhundrafemtio kronor.

87:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att förre eldaren och gymnastikvaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Vänersborg *Anders Gustaf Olsson* må under sin återstående livstid från och med innevarande år från allmänna indragningsstaten erhålla en årlig pension av trehundrafemtio kronor».

På sätt läroverksöverstyrelsen i avgivet yttrande erinrat, har vid de

tillfällen, då pension av riksdagen hittills tillerkänts vaktmästare vid realskola, vilka i regel anses tillhöra samma föreslagna pensionsklass som Olsson, pensionsbeloppet bestämt till 400 kronor om året. Vid det förhållande att Olsson, som uppnått en levnadsålder av 68 år, icke synes kunna tillgodoräkna sig fulla 30 tjänstår, har riksdagen ansett hans pension lämpligen böra fastställas till det i motionen föreslagna beloppet 350 kronor.

Åberopande vad sålunda anförts har riksdagen medgivit, att förre eldaren och gymnastikvaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Vänersborg Anders Gustaf Olsson må under sin återstående livstid från och med innevarande år å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundrafemtio kronor.

88:o) I en till riksdagen den 17 mars 1916 avlåten proposition, nr 122, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att eldaren vid högre allmänna läroverket i Lund *Måns Jönsson* må, efter erhållet entledigande från sin befattning, från och med år 1917 under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 400 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen medgivit, att eldaren vid högre allmänna läroverket i Lund *Måns Jönsson* må, efter erhållet entledigande från sin befattning, från och med år 1917 under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av fyrahundra kronor.

89:o) I en till riksdagen den 24 mars 1916 avlåten proposition, nr 123, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att trädgårdsbiträdet vid folkskoleseminariet i Lund *Anders Andersson* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 400 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har medgivit, att trädgårdsbiträdet vid folkskoleseminariet i Lund *Anders Andersson* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av fyrahundra kronor.

VIII. Ang. jordbruksdepartementet.

90:o) I punkt 53 under tionde huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att andre instruktören i husslöjd *Jonas Wallander* må efter uppnådda 67 års ålder från och med månaden näst efter den, då han upphör att vara förordnad å befattningen, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 3,000 kronor årligen.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, har riksdagen medgivit, att andre instruktören i husslöjd *Jonas Wallander* må efter uppnådda 67 års ålder från och med månaden näst efter den, då han upphör att vara förordnad å befattningen, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till belopp av tretusen kronor årligen.

91:o) I en till riksdagen den 11 februari 1916 avlåten proposition, nr 60, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att föreståndaren för Jönköpings läns lantmannaskola i Tenhult *Karl Vilhelm Smedberg* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin befattning, under sin återstående livstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,000 kronor, under villkor att vad därutöver erfordras för att *Smedberg* må erhålla en sammanlagd årlig pension av tvåtusen kronor varder beviljat av Jönköpings läns landsting och hushållningssällskap eller ettdera av dem.

Då även riksdagen ansett, att pension av statsmedel bör beviljas *Smedberg* under villkor om bidrag därtill från orten, på sätt Eders Kungl. Maj:ts förslag innehåller, har riksdagen medgivit, att föreståndaren för Jönköpings läns lantmannaskola i Tenhult *Karl Vilhelm Smedberg* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin befattning, under sin återstående livstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension av ettusen kronor, under villkor att vad därutöver erfordras för att *Smedberg* må erhålla en sammanlagd årlig pension av tvåtusen kronor varder beviljat av Jönköpings läns landsting och hushållningssällskap eller ettdera av dem.

92:o) I en till riksdagen den 11 februari 1916 avlåten proposition, nr 66, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av

statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att ladugårdsförmannen vid Alnarp *Marius Jensen* må efter erhållet avsked från sin befattning, dock först från och med år 1917, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 1,000 kronor.

Med hänsyn till Jensens långvariga och väl vitsordade tjänstgöring vid Alnarps egendom synes det riksdagen billigt, att staten såsom ägare till nämnda egendom bör draga försorg därom, att Jensen till sin död erhåller skälig utkomst; och lär på i statsrådsprotokollet anförda grunder det erforderliga understödet böra helt utgå såsom kontant pension. Riksdagen har ej heller haft något att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet och torde detsamma lämpligen böra utgå från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen har medgivit, att ladugårdsförmannen vid Alnarp *Marius Jensen* må efter erhållet avsked från sin befattning, dock först från och med år 1917, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av ettusen kronor.

93:o) I en till riksdagen den 10 mars 1916 avlåten proposition, nr 83, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre aktuarien vid Sveriges geologiska undersökning *Gustaf Henrik Santessons änka Alma Johanna Santesson*, född *Lindberg*, må under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor, att utgå från och med november månad år 1915.

Riksdagen har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag medgivit, att förre aktuarien vid Sveriges geologiska undersökning *Gustaf Henrik Santessons änka Alma Johanna Santesson*, född *Lindberg*, må under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sjuhundra kronor, att utgå från och med november månad år 1915.

94:o) I en till riksdagen den 24 mars 1916 avlåten proposition, nr 124, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne kronojägaren *Lars Fredrik Engelmarks* minderåriga söner *Uno Vilhelm*, *Ragnar Emanuel*, *Fritiof Alexander* och *Sixten Algot* må från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, envar till belopp av 50 kronor, att utgå från och med år 1916 intill uppnådda 18 års ålder, med iakttagande att dessa understöd jämte den från civilstatens änke- och pupill-

kassa till Engelmarks efterlämnade familj utgående pensionen icke må tillsammans överstiga 270 kronor för år.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har medgivit, att avlidne kronojägaren Lars Fredrik Engelmarks minderåriga söner Uno Vilhelm, Ragnar Emanuel, Fritiof Alexander och Sixten Algot må från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, en var till belopp av femtio kronor, att utgå från och med år 1916 intill uppnådda 18 års ålder med iakttagande, att dessa understöd jämte den från civilstatens änke- och pupillkassa till Engelmarks efterlämnade familj utgående pensionen icke må tillsammans överstiga tvåhundrasjuttio kronor för år.

95:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen ville bevilja kronojägaränkan *Selma Stenbergs* i Korpikå *minderåriga barn* en tilläggspension av 50 kronor per år för vardera av dem så länge de enligt gällande reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa äro pensionsberättigade».

Även riksdagen anser, att i detta fall synnerligen starka billighets-skäl föreligga för beviljande av understöd till ifrågavarande minderåriga barns underhåll och uppfostran, och har riksdagen icke något att erinra emot att understödsbeloppet beräknas efter 50 kronor för år för vart och ett av barnen. Understödet, vilket torde böra utgå från och med den 1 januari 1916 och anvisas å allmänna indragningsstaten, synes lämpligen böra begränsas för tiden intill uppnådda 18 års ålder.

Riksdagen har, i anledning av förevarande motion, medgivit, att avlidne kronojägaren Viktor Eduard Stenbergs och hans efterlämnade änka Selma Stenbergs minderåriga barn Oskar Edvard, Berta Sofia Elisabet, Fanny Charlotta, Karl Viktor, Anna Katarina, Elis Gustaf, Agnes Arvida, Erik Wilhelm, Sven Teodor och Selma Maria må från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd en var till belopp av femtio kronor att utgå från och med år 1916 intill uppnådda 18 års ålder.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 54 under tionde huvudtiteln föreslagit, att anslaget till allmänna indragningsstaten måtte upptagas till 1,988,235 kronor.

Riksdagen har i riksstaten för år 1917 uppfört anslaget till allmänna indragningsstaten med 1,988,235 kronor, som för jämnande av huvudtitelns slutsumma utförts med 2,013,935 kronor.

97:o) Beträffande de ordinarie anslag under tionde huvudtiteln, vilka här ovan icke omförmälts, har någon förändring icke blivit ifrågasatt, och har riksdagen beslutit, att samtliga de ordinarie anslag under denna huvudtitel, i avseende å vilka förändring icke blivit ifrågasatt, må i 1917 års riksstat upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 14 juni 1916.

Med undersätlig vördnad.

Tabell över anslagen under riksstatens tionde huvudtitel.

Pensionsväsendet.

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
A. Civila pensionsväsendet.								
1					1,900,000			
2					35,000			
3					15,000			
4					25,000			
5					6,700			
Barnmorskornas pensionering:								
6								
7	30,000							
	13,000				43,000			
Handelsflottans pensionsanstalt:								
8	101,000							
9			31,000					
10			31,000		101,000		62,000	
11					145,780			
12					68,000			

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 14 saml. 10 häft. (Nr 10.)

7

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
13	Bidrag till dövstumläraernas pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	—	—	35,000	—	—	—
Folkskollärares pensionering:								
14	Bidrag till folkskollärares pensionering							
	681,892	—	—	—	—	—	—	—
15	Till extra pensionsavgifter till folkskollära- nas pensionsinrättning, <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	114,000	—	—	—	—	—
16	Bidrag till folkskolläraernas änke- och pupill- kassa							
	73,725	—	—	—	—	—	—	—
17	Till förstärkande av ordinarie anslaget till bidrag till folkskolläraernas änke- och pupill- kassa							
	—	—	2,700	—	—	—	—	—
18	Understöd åt behövande folkskollärareänkor, <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	65,000	—	755,617	—	181,700	—
19	Tillfälliga understöd åt pensionerade krono- jägare, <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	—	—	—	—	2,000	—
20	Bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrätt- ning							
	—	—	—	—	3,000	—	—	—
21	Till bestridande av statsverket på grund av lagen angående olycksfall i arbete åliggande utgifter för livräntor m. m., <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	—	—	5,000	—	—	—
Säger för civila pensionsväsendet					3,138,097	—	245,700	—
B. Militära pensionsväsendet.								
Arméns pensionskassa:								
1	Ersättning för mistade löneinnehållningar...							
	4,640	—	—	—	—	—	—	—
2	Ersättning för nådårs- och begravnings- hjälpbesparingar							
	28,080	—	—	—	—	—	—	—
3	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén							
	128,348	—	—	—	—	—	—	—
4	Till förstärkande av det i 1916 års riksstat uppförda anslag för bidrag till pensio- ning av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén.....							
	—	—	4,109	—	—	—	—	—
5	Till upprätthållande av arméns pensions- kassas egen pensionering samt till fyll- nadspensioner, <i>förslagsanslag</i>							
	—	—	3,500,000	—	—	—	—	—
6	Tillfälliga understöd åt avskedade under- officerare och vederlikar vid armén, <i>för- slagsanslag</i>							
	—	—	19,000	—	—	—	—	—
7	Ersättning för inkomster från Vadstena krigsmanshuskassas äldre medel							
	106,000	—	—	—	267,068	—	3,523,109	—
8	Vadstena krigsmanshuskassa							
	—	—	—	—	137,640	—	—	—
9	Bidrag till ersättning i anledning av kropps- skada, ådragen under militär tjänstgöring ...							
	—	—	—	—	30,000	—	—	—

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
10 Förhöjning i gratialen åt avskedad manskap...	—	—	—	—	648,000	—	—	—
11 Till tillfälligt understöd åt f. d. förrådsvaktmästare	—	—	—	—	—	—	911	—
Flottans pensionskassa:								
Ersättning för minskade inkomster:								
12 Till pensionsfonden					36,320	—	—	—
13 Till gratialfonden					16,650	—	—	—
14 Bidrag till flottans pensionskassas gratialfond.....	82,470	—	—	—	29,500	—	—	—
15 Till förstärkande av det i 1916 års riksstat uppförda anslag för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond.....	—	—	800	—	—	—	—	—
16 Till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar, <i>förslagsanslag</i>	253,300	—	—	—	—	—	—	—
17 Till pensionering av flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>	251,300	—	—	—	—	—	—	—
18 Tillfälliga understöd åt f. d. daglönare vid marinen, <i>förslagsanslag</i>	—	—	19,455	—	—	—	—	—
19 Tillfälliga understöd åt f. d. befattningshavare vid lotsverket, <i>förslagsanslag</i> ...	—	—	9,000	—	587,070	—	29,255	—
20 Invalidehusfonden	—	—	—	—	60,350	—	—	—
21 För blesserade över- och underofficerare, <i>reservationsanslag</i>	—	—	—	—	2,400	—	—	—
Säger för militära pensionsväsendet					1,732,528	—	3,553,275	—
C. Allmänna indragningsstaten.								
1 Till diverse föremål, <i>förslagsanslag</i>					2,013,935	—	—	—
Summa					6,884,560	—	3,798,975	—